

Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande förslag till nationell handlingsplan för hållbar användning av växtskyddsmedel, 2023-2027

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) anser att omställningen till ett mer hållbart växtskydd är beroende av att de biologiska bekämpningsmedlen främjas både inom konventionell och ekologisk odling. En definition av hållbar användning bör finnas med i den nationella handlingsplanen.

Generella synpunkter

Hållbarhet är grunden i den nationella handlingsplanen men en definition av hållbar användning av växtskyddsmedel saknas helt. Hur länkas en hållbar användning av växtskyddsmedel till produktion/livsmedelsstrategin?

Växtskyddsmedel omfattar även biologiska bekämpningsmedel (som i sin tur inkluderar både nyttodjur och mikroorganismer). Se Kemikalieinspektionens definition av växtskyddsmedel här:

<https://www.kemi.se/bekampningsmedel>

Biologisk bekämpning definieras i sin tur som användandet av levande organismer för att bekämpa skadeorganismer. Se SLU:s definition här:

<https://www.slu.se/ew-nyheter/2021/3/en-ny-tydligare-definition-av-biologisk-bekampning-kan-underlatta-anvandning-i-praktiken/>

Regeringen har under många år avsatt särskilda medel för ett kompetenscentrum för forskning och utveckling av biologiska bekämpningsmedel (*SLU Centrum för biologisk bekämpning*), och även internationellt utgör de biologiska bekämpningsmedlen en mycket viktig del av omställningen från kemiska bekämpning. Trots detta nämns biologiska bekämpningsmedel inte alls i den nationella handlingsplanen. Och bland nyttodjurens (Mål 3) nämns endast

pollinatörer, trots att predatorer och parasitoider är ännu mer relevanta ur ett växtskyddsperspektiv.

SLU anser att omställningen till ett mer hållbart växtskydd är beroende av att de biologiska bekämpningsmedlen främjas både inom konventionell och ekologisk odling. Ökad användning av biologiska bekämpningsmedel bör därför särskild nämnas som ett eget mål. Finansieringen för forskning och utveckling måste även fortsättningsvis prioriteras.

I Sverige prövas de mikrobiella biologiska bekämpningsmedlen av Kemikalieinspektionen, medan makroorganismerna (nematoder, insekter och spindeldjur) prövas av Naturvårdsverket. Användningen av mikrobiella biologiska bekämpningsmedel begränsas kraftigt av att processen för att godkänna nya medel är dyr och komplicerad. Användningen av makroorganismer begränsas först och främst av att Naturvårdsverkets handläggning av nya ärenden är långsam och att de är mycket mer restriktiva än andra EU-länder när det gäller att godkänna nya organismer. Myndigheternas provning av nya medel måste bli snabbare och dessutom borde ansökningsprocessen bli enklare och avgiftsfri för de företag som vill få nya produkter godkända.

Specifika synpunkter

3.4.2. Åtgärder

SLU anser att gynnande av lågriskmedel, inkl. semiokemikalier och biologiska bekämpningsmedel bör nämnas särskilt i kapitlet om åtgärder för måluppfyllelse.

Det bör läggas till en punkt till i punktlistan: Bygga och underhålla ett gediget kunskapsunderlag som är nödvändigt för att integrerat växtskydd (IPM) ska kunna utvecklas i Sverige.

I förslaget fattas även en länk mellan forskning/utveckling och kommunikation/implementering.

Punkt 3.5.2. Mål och indikatorer

Övervakning av vilda nyttorganismer (pollinatörer och ”naturliga fiender”) borde nämnas som indikator för Mål 3.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av prodekan Sara Hallin efter föredragning av koordinatör Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av Forskare Anna Berlin, forskare Hanna Friberg och fältpatolog Björn Andersson alla vid institutionen för skoglig mykologi och växtpatologi och professor Johan A. Stenberg vid institutionen för växtskyddsbiologi.

Sara Hallin

Linda Ferngren